

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare 180, bir. 405
tel.: +373 (022) 212 – 817
www.egalitate.md

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Штефан чел Маре 180, каб. 405
тел.: +373 (022) 212 – 817
www.egalitate.md

DECIZIE din 10 august 2021 cauza nr. 111/21

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Svetlana DOLTU – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Victorina LUCA – membră
Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru

au examinat, în ședință online, susținerile scrise și verbale ale
petiționarei: XXXXX
reclamatului: YYYYYY, președintele r-lui Dondușeni și
au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Pretinsa discriminare.

II. Susținerile părților

Alegațiile petiționarei

- 3.1 Petiționara susține că la data de 30 mai 2021 a mers împreună cu fiica sa, care este persoană cu dizabilități, la casa de nunți din s. Tîrnova, r-nul. Dondușeni, pentru a participa la adunarea organizată de către președintele raionului Dondușeni.
- 3.2 Petiționara susține că în sală se aflau mai multe persoane special invitate, inclusiv romi, pregătiți împotriva petiționarei. Astfel, la ordinul președintelui raionului, aceasta împreună cu fiica au fost scoase forțat din sală de către bodigarzi, care nu aveau ecusoane și nici nu s-au prezentat. Fiica petiționarei a fost lovită, iar petiționara a fost bruscată împreună cu alte câteva persoane. Petiționara a fost huiduită și numită cu cuvinte necenzurate, iar invitații râdeau și băteau din palme.
- 3.3 Ulterior petiționara a suplinit plângerea, indicând că pe lângă ea și fiică de pe urma acțiunilor președintelui r-lui Dondușeni au avut de suferit și alte persoane.
- 3.4 La fel, petiționara indică că i-a fost îngrădit dreptul de a intra în incinta satului ei natal, iar persoanele care i-au huiduit și numit cu cuvinte necenzurate la indicația reclamatului, le-au spus să părăsească satul.

Susținerile reclamatului

- 3.5 Consiliul a solicitat poziția reclamatului pe marginea circumstanțelor invocate în plângere, înaintând în acest sens o scrisoare de solicitare a poziției. Însă informația solicitată nu a fost prezentată.

III. Dreptul național și internațional relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova la art. 16 alin. (2)** prevede că toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.
- 4.2 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 la art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul legii este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică,

socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția discriminării ca fiind orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 12 alin. (1) lit. i)** indică că Consiliul examinează plângerile persoanelor care se consideră a fi victime ale discriminării; **art. 13 alin. (2)** stabilește că plângerea cu privire la fapta de discriminare trebuie să conțină o descriere a încălcării dreptului persoanei, momentul în care a avut loc această încălcare, faptele și eventualele dovezi care susțin plângerea, numele și adresa persoanei care o depune. Plângerea poate fi depusă la Consiliu în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care se putea lua cunoștință de săvârșirea ei; **art. 14 lit. b)** prevede că Consiliul va respinge plângerea dacă aceasta nu conține informația prevăzută la art. 13 alin. (2); **art. 15 alin. (1)** menționează că sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie instigare la discriminare revine persoanei despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie; **art. 15 alin. (4)** notează că în urma examinării plângerii, Consiliul adoptă o decizie motivată cu majoritatea voturilor membrilor săi. Decizia Consiliului include și recomandări în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei și a prevenirii faptelor similare pe viitor.

- 4.3 **Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității aprobat prin Legea nr. 298/2012 la pct. 42** prevede că se declară inadmisibile plângerile care: lit. a) cad sub incidența art. 14 din Legea cu privire la asigurarea egalității; lit. b) au fost depuse cu încălcarea termenului de prescripție; lit. c) nu țin de competența Consiliului; lit. d) au un obiect nefondat, prin raportare la domeniul de aplicare al Legii cu privire la asigurarea egalității; **pct. 56** stipulează că petiționarul sau, după caz, persoana interesată trebuie să prezinte fapte și eventuale probe care susțin plângerea, iar reclamatului îi revine sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare; **pct. 61** prevede că decizia este actul prin care Consiliul soluționează plângerea și constată existența sau lipsa faptei discriminatorii. Decizia trebuie să cuprindă: data și locul adoptării; denumirea organului care a adoptat-o; numele și prenumele membrilor participanți la ședință; mențiunea despre caracterul public sau închis al ședinței; numele, prenumele și alte date de identificare ale petiționarului, reclamatului sau, după caz, ale persoanei interesate, explicațiile și obiecțiile acestora; dovezile prezentate; numele, prenumele persoanelor care reprezintă petiționarul sau reclamatul, explicațiile și obiecțiile acestora; descrierea faptelor constatate; concluzia Consiliului cu privire la existența sau lipsa faptei discriminatorii și argumentele ce stau la baza acesteia; recomandările formulate în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei discriminării și a prevenirii faptelor similare pe viitor; **pct. 65** stabilește că decizia Consiliului poate fi contestată în instanța de contencios administrativ. Decizia rămasă definitivă este un act oficial, executoriu pentru subiecții vizați.
- 4.4 **Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64/2010 la art. 3 alin. (1)** menționează că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei; **art. 3 alin. (2)** stabilește că libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează; **art. (3) alin. (3)** prevede că exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.
- 4.5 **Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60/2012 la art. 8 alin. (1)** specifică că persoanele cu dizabilități au dreptul să fie recunoscute, oriunde s-ar afla, ca persoane cu drepturi egale în fața legii; **alin. (2)** persoanele cu dizabilități beneficiază de capacitate juridică în egală măsură cu celelalte persoane în toate aspectele vieții, iar după caz, și de măsuri de protecție și asistență juridică în exercitarea

capacității juridice, prevăzute de legislația în vigoare; **alin. (3)** persoanele cu dizabilități au dreptul inalienabil la respectarea demnității umane indiferent de dizabilitate sau altă stare de sănătate, indiferent de rasă, naționalitate, originea etnică, limbă, religie, sex, orientarea sexuală, opinie, apartenența politică, avere, originea socială sau orice alt motiv; **alin. (4)** persoanele cu dizabilități se bucură de toate drepturile civile, politice, sociale, economice și culturale, precum și de libertățile fundamentale consfințite prin Constituția Republicii Moldova, prin Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (ratificată prin Legea nr. 166 din 9 iulie 2010), prin prezenta lege și alte acte normative; **alin. (6)** discriminarea persoanelor cu dizabilități constând în orice deosebire, excludere, marginalizare, limitare sau preferință, precum și în refuzul de creare a condițiilor favorabile și de adaptare rezonabilă, care conduc la imposibilitatea sau complicarea recunoașterii, îndeplinirii sau folosirii drepturilor civile, politice, economice, sociale sau culturale, este interzisă și se pedepsește conform legislației în vigoare.

IV. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține că urmează să se pronunțe asupra existenței faptei de discriminare.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin. (1) și art. 19 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza D. H. și alții c. Republicii Cehe par. 82-84, par. 177, cauza Chassagnou și alții c. Franței par. 91-92, cauza Timishev c. Rusiei par. 57) prevăd o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamat atunci când petiționarul/petiționara prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu.
- 5.3 Reieșind din natura specifică a alegațiilor, Consiliul a reținut un comportament ostil față de petiționară și fiica acesteia din partea participanților la adunare, manifestat la indicația reclamatului, caracterizat prin: (i) limitarea accesului în incinta sălii unde se desfășura întrunirea locuitorilor s. Tîrnova; (ii) lovirea, bruscarea, numirea cu cuvinte necenzurate; (iii) derâderea și aplaudarea, în timp ce petiționara și fiica acesteia cu dizabilități erau lovite și bruscate în sală; (iv) amenințarea cu scopul de a o determina să părăsească împreună cu fiica ei satul unde locuiește.
- 5.4 Totodată, Consiliul a stabilit că plângerea este lipsită de careva dovezi care să confirme cele descrise, precum și faptul că nu a fost indicat criteriul protejat de discriminare. Prin urmare, prin scrisoarea cu nr. 03/1229 din 16 iunie 2021, Consiliul a informat petiționara despre faptul că aceasta urmează să comunice criteriul protejat, să prezinte probe care să confirme faptele invocate în plângere, precum și orice alte informații relevante pe cazul dat, care ar fortifica poziția petiționarei. În aceste context, Consiliul notează că informațiile solicitate nu au fost prezentate.
- 5.5 În vederea elucidării circumstanțelor pentru justa soluționare a cauzei, Consiliul a dispus organizarea ședinței de audieri, cu acordarea unui timp suficient părților pentru a se pregăti. Scopul acestei ședințe a fost de a stabili criteriul protejat și aplicabilitatea acestuia la circumstanțele cauzei, de a lua act de careva probe ce urmau a fi aduse în susținerea plângerii și de a le da ulterior o apreciere, inclusiv de a da posibilitate părților de a se confrunța pe aspectele desprinse din alegațiile petiționarei.
- 5.6 La ședința de audieri reclamatul nu s-a prezentat și nici nu a solicitat amânarea acesteia, Consiliul fiind informat doar că acesta se află în concediu de odihnă anual. În conformitate cu pct. 54 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității aprobat prin Legea nr. 298/2012, neprezentarea părților nu împiedică examinarea plângerii. Având în vedere cele enunțate, a fost dispusă desfășurarea ședinței de audieri în lipsa reclamatului. În cadrul ședinței de audieri, petiționara a relatat fapte irelevante obiectului plângerii. Aceasta s-a referit la un eveniment petrecut în anul 2017 legat de decesul tatălui său, evidențiind că reclamatul i-a solicitat bani pentru locul din cimitir, unde urma să fie înhumat tatăl petiționarei. Adicional, a afirmat că fiica sa este o persoană cu dizabilități, a descris problemele de sănătate ale acesteia și a enumerat un șir de acțiuni ilegale în care a fost implicat reclamatul. În cadrul ședinței de audieri legătura cu petiționara a fost întreruptă din motive necunoscute și neimputabile Consiliului. Consiliul a încercat de nenumărate ori să reia legătura cu aceasta, dar toate încercările nu s-a soldat cu succes. După scurgerea unui timp rezonabil, ședința a fost declarată închisă.

- 5.7 Reieșind din circumstanțele create, analizând alegațiile scrise și verbale ale petiționarei și materialele dosarului, Consiliul ajunge la concluzia că faptele supuse examinării nu permit instituirea prezumției discriminării.
- 5.1 Consiliul notează că poate să examineze în fond doar acele fapte care pot fi încadrate într-o formă de discriminare, prevăzută de art. 2 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 și care corespund criteriilor de admisibilitate reglementate la pct. 42 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității aprobat prin Legea nr. 298/2012. Nu în ultimul rând, orice faptă de discriminare care se comunică Consiliului trebuie să fie determinată de un criteriu protejat.
- 5.8 Potrivit pct. 56 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității aprobat prin Legea nr. 298/2012, petiționara trebuie să prezinte fapte și eventuale probe care susțin plângerea, respectiv, să instituie prezumția existenței unui fapt de discriminare. Aceasta presupune ca persoana care se consideră victimă a discriminării trebuie să descrie faptele și să prezinte probe, astfel încât să caracterizeze cumulativ fiecare element al formei de discriminare aplicabile situației particulare.
- 5.1 Consiliul evidențiază necesitatea imperativă a întrunirii cumulative a tuturor elementelor constitutive ale formei de discriminare incidente speței, unul dintre care îl constituie criteriul protejat de discriminare, cu alte cuvinte motivul ce a determinat tratamentul ostil.
- 5.2 În aceste condiții, având în vedere lipsa criteriului protejat, a probelor relevante care ar dovedi veridicitatea alegațiilor din plângere, precum și, pe cale de consecință, că faptele supuse examinării nu permit instituirea prezumției discriminării, Consiliul ajunge la concluzia că plângerea urmează a fi declarată inadmisibilă.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 13 alin. (2), art. 14 lit. b) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, coroborat cu pct. 42 lit. a) și d) din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității aprobat prin Legea nr. 298/2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Plângerea se declară inadmisibilă.
2. Decizia se comunică părților și Aparatului Președintelui Republicii Moldova și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
3. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, situată pe adresa: mun. Chișinău, str. Kiev, 3.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Svetlana DOLTU – membră

Andrei BRIGHIDIN – membru

Victorina LUCA – membră

Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru